

Қуръони Карим дарслари (42-дарс). Қуръоннинг арабларни беллашувга чорлаши

14:30 / 16.07.2019 7258

Арабларнинг сўзга чечан халқ эканини аввал айтиб ўтдик. Хусусан, суҳандонликда елкаси ерга тегмаган сўнгсиз мубоҳасаю мушоарадан қайтмайдиган шоиру ваъзхонлар ўзларига рўпара келадиган рақибни енгиш учун доимо имкон ва маҳорат топганлар. Энди Қуръони Карим ҳам уларга гўё бир рақибдек нозил бўлди! Нега улар Қуръон сураларидан ўтказиб, бирор жумла туза олмадилар? Нега энди уларнинг ижодий салоҳияти Қуръони Карим чақириқлари олдида бу қадар ожизлик қилиб қолди? Нега шу пайтгача тилини бермай келган бирор бузғунчи энди «Агар араблар истасша, Қуръонга тенглашадиган китоб яратар эди», деган даъво билан бош кўтармади? Нега шундай бўлди?

Биринчи босқичдаги таҳаддий – беллашувга чорлаш борасида Тур сурасининг қуйидаги икки ояти ҳам алоҳида маъно касб этади:

﴿صَدِّقِينَ كَانُوا إِنْ مِثْلَهُ بِحَدِيثِ﴾ فَلْيَأْتُوا ﴿٣٣﴾ يُؤْمِنُونَ لَا بَلْ نَقَوْلُهُ يَقُولُونَ أَمْ

«Ёки «У(Қуръон)ни ўзи тўқиди», дерлар? Йўқ, улар иймон келтирмаслар. Агар ростгўй бўлсалар, унга ўхшаш сўзни келтирсинлар-чи!» (33-34-оятлар).

Яъни мушриклар ваҳийга ишонмаётган, «Қуръонни Муҳаммаднинг ўзи тўқияпти», деяётган эканлар, унда ўзлари ҳам Қуръонга ўхшаш матн ижод қилсинлар-чи! Нимага, деганда, бир одамнинг қўлидан келган ишни бошқа одам ҳам қила олади. Айниқса, араблар дунёда сўз устаси сифатида ном чиқарганлар. Инсонда ўзига нисбатан ишонч кучли бўлмаса, ўзгаларни лол қолдирувчи таклифни қила олмайди, шарманда бўлишдан қўрқади. Дин душманлари ўз даъволарини исбот қилиш мақсадида жуда кўп уринганлар. Қўлларида келган ҳамма имкониятларни ишга солишган, лекин иложини қила олмаганлар.

Иккинчи босқич:

Ҳеч ким Қуръони Каримга ўхшаш тўлиқ китоб келтиришга ярамаганидан сўнг, иккинчи босқичда қарши тарафдан ҳеч бўлмаганда ўнта сура келтириш талаб қилинади.

Аллоҳ таоло Ҳуд сурасида марҳамат қилади:

يَعْلَمُ أَنْزَلَ أَنْمَّا فَاعْلَمُوا لَكُمْ يَسْتَجِيبُوا فَاإِلَهُ ﴿١٣﴾ صَدِّقِينَ كُنْتُمْ إِنْ أَلَّهِ دُونَ مِّنْ أَسْتَطَعْتُمْ مِّنْ وَأَدْعُوا مُفْتَرِينَ مِثْلِهِ ۚ سُوْرٍ بَعْشِرٍ فَأَتُوا قُلْ أَفْتَرْتُمْ يَقُولُونَ أَمْ

﴿مُسْلِمُونَ﴾ أَنْتُمْ فَهَلْ هُوَ إِلَّا إِلَهُ لَا وَأَنَّ أَلَّهِ

«Ёки «Ўзи тўқиб олган», дерларми? «Агар ростгўй бўлсангиз, унга ўхшаш ўнта тўқилган сура келтиринг ва Аллоҳдан бошқа кучингиз етганки кишини чақиринг», деб айт. Агар жавоб бера олмасалар, бас, билингки, у фақатгина Аллоҳнинг илми ила нозил қилингандир. Ундан ўзга бирон илоҳ йўқ. Энди мусулмон бўларсизлар?!» (13–14-оятлар)

Табиийки, шубҳа-гумон эгалари Қуръони Каримнинг бу шарти олдида ҳам ожиз эканликларига ўзлари амин бўлдилар. Улар бу босқичдаги таҳаддий – беллашувга чорлашга ҳам жавоб бера олмадилар.

Учинчи босқич:

Қуръони Каримга ўхшаш тўлиқ китоб келтиришдан, ҳеч бўлмаса унинг сураларига ўхшаш ўнта сура келтиришдан ожиз бўлган қарши тарафга яна енгиллик яратилиб, фақатгина бир дона сура келтириш таклиф қилинди.

Ҳа, учинчи босқичда Қуръони Карим улардан битта сура келтиришни талаб қилди. Аллоҳ таоло бу ҳақда Бақара сурасида шундай дейди:

النَّارَ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٠﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْهُ لِيَدْرِكْ الضَّلَالَةَ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْهُ لِيَدْرِكْ الضَّلَالَةَ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

لِلْكَافِرِينَ أُعِدَّتْ وَالْحِجَارَةُ النَّاسِ وَقُودُهَا النَّارُ

«Ва агар бандамизга нозил қилган нарсамиздан шубҳада бўлсангиз, унга ўхшаш бир сура келтиринг ва Аллоҳдан ўзга гувоҳларингизни чақиринг, агар ростгўйлар бўлсангиз. Бас, агар қила олмасанглар – ҳеч қачон қила олмайсизлар ҳам – ёқилғиси одамлар ва тош бўлган, кофирлар учун тайёрланган оловдан қўрқинглар» (23-24-оятлар).

Бундай сўзларни одамларга қарата баралла айтишга ёлғиз Аллоҳгина қодир! Ўз бандаларининг ижодий салоҳиятини билган Аллоҳгина шундай қарорга келган ва уни баралла эълон қилган.

Мана, Қуръони Карим нозил бўлганидан буён неча асрлар ортида қолди, бу фоний дунёдан не-не уламою фузалолар, шоири давронлар яшаб ўтмади, лекин биронта инсон фарзанди Қуръони Карим оятларининг оҳорини тўкадиган сўз ижод қилолмади, аксинча, Қуръон мўъжизалари тан олинаверди.

«Қуръон илмлари» китобидан